

1923
Knygų.
ina \$3.00
... 45c.
... \$1.00
... \$1.50
... 50c.
... 75c.
... 60c.
... 1.00
... \$1.00
... 15c.
... 25c.
... 50c.
... \$1.00
... 1.00
... 1.50
... 75c.
... 40c.
... 75c.
... 40c.
... 50c.
... 75c.
... 45c.
... 45c.
... 15c.
... 56c.
... \$1.20
... 50c.
... 50c.
... 75c.
... \$1.00
... 1.00
... 30c.
... 30c.
... 75c.
... \$1.25
... \$1.50
... 75c.
... 1.50
... 40c.
... 75c.
... 35c.
... 60c.
... 75c.
... 30c.
... 60c.
... 45c.
... 45c.
... 60c.
... 50c.
... 75c.
... 25c.
... 50c.
... \$1.00
... 75c.
... 35c.
... 30c.
... 40c.
... 75c.
... 30c.
... 5c.
... 30c.
... 20c.
mm.

"DRAUGAS"
Published Daily Except Sundays
One Year.....\$6.00
Six Months.....\$3.00
AT NEWS-STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

Kaina 2 Centai
Price 2 Cents

No. 31 CHICAGO, ILLINOIS, ANTRADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 6 D., 1923 M. METAL-VOL. VIII
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1912, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

Lietuvos Resp. Atstovas Apleido Klaipėdą

Su Santarvės Komisija Nega-lima Susitaikinti

Ji SKELBIA SANTARVĖS AUTORITETĄ KLAIPĖDOJE.

KLAIPĖDIŠKIAI LIETUVIAI KOVOJA UŽ SAVO TEISES.

KLAIPĖDIŠKIAI ATIMA NUO FRANCŲZŲ MAISTĄ.

Lietuva ieškosi pagalbos rytuose.

KLAIPĖDA vasario 6. — Klaipėdos darbininkai skemadienį sulaukė burį francūzų jurininkų su maistu, koki jie pirkto vietos turgavietėje. Atėmė maistą ir jurininkus paleido tuščiomis gryžti į savo laivus.

Taip pasielgta todėl, kad Klaipėdai permaža maisto. Kad tuotarpu francūzai jurininkai kaip ir tyčiomis pradėjo supirkinėti maistą. Klaipėdiškiai įtaria francūzus, kad jie maistą kelinta diena supirkinėjo spekuliacijos tikslais.

Santarvės autoritetas.

Vietos laikraščio pirminis puslapis skemadienį pasirodė visai baltas. Tik vidury puslapio buvo trijų santarvės komisionierių pavardės.

Komisionieriai pasirašė po proklamacija, kurią tečiaus naujos valdžios cenzura išbrankė, palikdama vientik pavardes.

Komisionieriai proklamacijoje tvirtino, kad Klaipėdos krašte gyvenoja santarvės autoritetas. Be to, paskelbė santarvės ultimatumo tekstą Lietuvai. Į tą ultimatumą čia tik su ranka numota.

Lietuva atsikus į rytus.

Buvęs Lietuvos prezidentas

Antanas Smetona, kurs čionai buvo atsiųstas iš Lietuvos specialiu reprezentantu, Tribune korespondentui pareiškė, jog šiandieninis santarvės susistatymas varu verčia Lietuvą ieškoti draugų rytuose.

Jis sako, kad Lietuvos vyriausybė atsakys į santarvės ultimatumą, pažymėdama, kad ji Klaipėdos krašte neturi jokios kontrolės. Todėl negali jokiū būdu tenai atgauti arba naikinti santarvės autoritetą.

"Specialė komisija atvyko iš Paryžiaus ieškoti čia nesamagnų ir rado," sako Smetona.

Smetona iškeliavo Kanaan Ten, sakė jis, rekomenduosiąs savo vyriausybei remti klai-pėdiškių lietuvių valdžią, neįdarint tiesioginių konsekvencijų, kokiomis santarvė grumėja.

Santarvei reikia daug kariuomenės.

Klaipėdos valdžios pirmininkas Simonaitis musė telegramą ambasadorių tarybai Paryžiuje.

Jis reikalauja tarybos pareidyti savo komisijai Klaipėdoje pertraukti jos pastangas kurstyti vietos gyventojus prieš valdžią savo kaitomis proklamacijomis.

Klaipėdiškių armijos vyriausias vadas Budrys pareiškė, kad svarbiausioji kazyrė yra klai-pėdiškių rankose. Nes santarvė reikalinga mažiau-sia 15,000 kariuomenės, kad įvykinti čia savo pareidymus.

HAWAII SALŲ MIESTUS UŽLIEJO VILNYS.

HONOLULU, Hawaii salos, vasario 6. — Aną dieną baisios okeano vilnys, pakilusios nuo pojurinio žemės drebėjimo, užliejo visą eilę šių salų miestų. Padaryti didelės nuostoliai.

Žmonėse nuostoliai tikrai nežinomi.

ISKELIAVO RUHRO KRAŠTAN.

BERLYNAS, vasario 5. — Kancelieris Cuno vakar iškeliavo Ruhro kraštan, kad tenai personaliai sustiprinti volkiečių priešintis francuzams. Kancelieris sakė apsisostis mieste Essen.

SAVIEJI REMKITE SAVĄ

TURKAI NEPADUOS MUSULO.

LONDONAS, vasario 6. — Central News depešoje sako, jog Mustapha Kemal pašar Smirnoje pasakė labai karinę kalbą. Pažymėjo, kad Mosulo turkai niekam nepaviesia.

FRANCŲZŲ KAREIVIS NUŽUDĖ VOKIETĮ.

PARYŽIUS, vasario 5. — Brechten miestely francūzų kareivis sargyboje stovis nušovė vieną vokietai, kurs buk neklausęs kareivio ir ėjęs saugojamon vieton.

SARRE KLONIO ANGLE KASIAI SUSTREIKAVO.

PARYŽIUS, vasario 6. — Nauja nelaimė. Okupuoto Sarre klonio anglekasiai sustreikavo. Tose kasyklose per metus išprodukuojama daugiau 9 milijonų tonų anglies.

PRAPLEČIA OKUPUOTĖ.

DUESSELDORF, vas. 6. — Francūzų kariuomenė iš trijų šonų apsupo Westfalijos industriniū miestu Elberfeld in Barmen.

Be to, paimtas svarbus geležinkelų susijungimas — Wolwinkel.

Turkai Nepasirašė Sutarties

ANGLIJOS DELEGATAS CURZON ISKELIAVO ANGLIJON

PASIBAIGĖ SU TURKAIS KONFERENCIJA.

Amerika darbuojasi už taiką.

LAUSANNE, vasario 6. — Artimųjų Rytų taikos konferencija pasibaigė vasario 4 vakare, kuomet Ismet pašar atsisakė pasirašyti visą taikos sutarties sustatytą tekstą, taip, kaip ją santarvės delegatai įdavė turkams.

Turkai palinkę pripažinti 80 nuosimėjų visos sutarties teksto ir reikalavo, kad tos likusios sutarties dalys, kurios liečia ekonominę Turkijos laisvę, būtų paliktos tolesniam aptarimui. Tečiaus santarvės delegatai su tuo nesutiko.

Anglija apsidraudžia.

Anglijos delegatas markizas Curzon tą patį vakarą specialiu traukiniu iškeliavo Londonan.

Ties stotimi traukinis buvo priverstas stovėti ilgiau pusvalandį, kuomet Amerikos delegatai dėjo desperatines pastangas, idant Ismet pasirašytų sutartį. Bet nevyko.

Pirm iškeliavusiant Londonan, markizas Curzon telegra-

MIRĖ KARDINOLAS PRISCO.

LONDONAS, vasario 6. — Central News depešoje iš Romos pranešta, kad mirė Neapolio Arkivyskupas, kardinolas Giuseppe Prisco.

DAR KARTĄ NORI KONDUOTI.

WASHINGTON, vas. 5. — Pasklydusios čia kalbos, kad prezidentas Hardingas noris dar kartą kandiduoti į prezidentus 1924 metais.

FRANCŲZAI ISIBRIOVE BADENAN.

BERLYNAS, vasario 6. — Francūzai Vokietijos okupuotėje užima didesnius plotus. Užėmė du Badeno miestu — Offenburg ir Appenweier.

DIRBDINA KARO LAIVUS.

WASHINGTON, vasar. 6. — Anglija dirbdina du milžiniški karolai, kuriuodu atsisieis 50 milijonų dolerių.

PRIEŠ FASISTUS.

MASKVA, vas. 4. — Trečiasis raudonasis internacionalas skelbia mirtiną kovą pakilusiam visur fasizmui.

Turkai Nepasirašė Sutarties

ANGLIJOS DELEGATAS CURZON ISKELIAVO ANGLIJON

PASIBAIGĖ SU TURKAIS KONFERENCIJA.

Amerika darbuojasi už taiką.

LAUSANNE, vasario 6. — Artimųjų Rytų taikos konferencija pasibaigė vasario 4 vakare, kuomet Ismet pašar atsisakė pasirašyti visą taikos sutarties sustatytą tekstą, taip, kaip ją santarvės delegatai įdavė turkams.

Turkai palinkę pripažinti 80 nuosimėjų visos sutarties teksto ir reikalavo, kad tos likusios sutarties dalys, kurios liečia ekonominę Turkijos laisvę, būtų paliktos tolesniam aptarimui. Tečiaus santarvės delegatai su tuo nesutiko.

Amerikonai už taiką.

Nežiurint suirusios konferencijos, amerikoni darbuojasi už taiką. S. Valstybių ambasadorius Italijai, Child, painformavo santarvės valstybių delegatus stovėti už paliaubų sutartį, padarytą Mudanijoje. Tuotarpu jis sako, ma, pasidarbuosias atnaujinti derybas.

"Mes nekariaujame su Turkija. Ir jei turkai geidžia, mes su jais galime padaryti sutartį į keletą dienų," sako ambasadorius Child.

Turkai delegatai taikos konferencijos suirime mato karą.

Rusai su graikais džiaugiasi tokiomis rezultatais. Bolševikai tikisi, kad turkai bus pagauti į jų tinklus. Graikai gi nori atkariauti Trakijos dalį.

SUTINKA SU 7 BILIONAIS KONTRIBUCIJOS.

Nauji planai įduoti Anglijos vyriausybei.

BERLYNAS, vasario 6. — Tenka patirti, kad kuomet ateis tinkamas naujoms deryboms laikas, tai Vokietija pasiūlys atmokėti 30 bilionų aunsinių markių kontribucijos, bet nedaugiau. Amerikoniskais doleriais išeitų kiek daugiau 7 bilionų.

Taipat sužinota, kad tuos naujus kontribucijos planus Vokietija įdavusi Anglijos vyriausybei apsvarstyti.

Tuos planus Londonan nuvežęs Vokietijos užsienių reikalų ofiso narys Bergmann.

Taigi, nuo Anglijos prigulės tų planų pavykimas. Jei Anglijos vyriausybė ras juos gerais, tuomet įduos Francijai. Bet jai ne, tai Vokietija bus verčiama gaminti kitus projektus, jei neįvyks pirmiau bent kokios perversmės.

Vokiečiai nuolat mažina.

1919 metais Vokietija santarvei siūlė 200 bilionų aunsinių markių kontribucijos. Bet santarvė reikalavo 375 bilionų.

1920 metais santarvė reikalavo jau 269 bilionų, bet Vokietija pasiūlė vos 100 bilionų.

Kuomet gi 1921 metais Londono konferencijoje pasikirta 132 bilionu aunsinių markių kontribucijos, Vokietija nesutiko. Ji pasiūlė tik 50 bilionų. Tečiaus varu buvo priversta pasirašyti santarvės išsprendimą.

Visgi ji nemokėjo. Ir kuomet praėitų metų pabaigoje santarvė pareikalavo Vokiet. 50 bilionų aunsinių markių, ji atsisikirto, jog negalinti mokėti nei cento. Sako, pirmiau turinti gauti iš užsienių pasikolą ir moratoriumą. Kitaip nieko nebusia.

Turi žiūrėti savęs.

Kiekvienam yra aišku, kad kontribucijos reikalavimas peraukštas ir kad Vokietija vargiai galėtų atmokėti kadir dalį iš jos pačios siūlomų 36 bilionų.

Tai todėl, kad Vokietijoje ekonominė ir finansinė padėtis taip bloga, jog pirmiausia vokiečiams reikia rūpintis satkaimais, bet ne kontribucijos reikalais.

Nežiurint desperatinės francūzų akeijos, Vokietija galų-gale tikisi laimėti kovą. Ji tikisi gauti pagalbos iš Amerikos ir, gal, dar iš Anglijos.

LONDONAS. Oficialiu pranešimu, John Naughan pašar skirtas Anglijos įgaliotu ministriu Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Žinios iš Lietuvos

VILKAI ZEMAČIUOSE.

Kurtuvėnų (Šiaulių apskr.) apylinkėje atsirado vilkų. Ignacavos ukininko Špoko pa-piovė 3 avis, Stonaičių Staš-kevičienės — 2. Yra ir daugiau atsitikimų. Žmonės, vilkų įbauginai, bijo, ypač naktimis iš namų išeiti, vaikai mokyklon eiti.

Gruodžio pradžioje vieną vilką nušovė. Neturintieji ginklo kaimiečiai, pamatę vilką, mėto uždegtas dogtukas, kadangi vilkas ugnies bijo.

Sis kampelis apaugęs didžiulėmis giriomis, kurių, nors kirvis negaileistingai naikindamas tą mūsų šalies turtą ir grožę, dar nestengė čia su-naikinti. Patsai Kurtuvėnų miestelis apsuptas iš trijų pusių gražia giria, ypač vasarą malonus ir sveikas čia oras.

Laike karo ir pasiūgaus jam, čia pradėjo rodytis plėšikų bandos, ypač jų žymu vasarą, net dienomis užpildinėjo pakeleivius, o praužas karui žiemą atsiranda vilkų, kurie nemažai gyventojams įvaro baimės.

LIETUVOS LAIVAI.

Lietuvos Garlaivių B. vės laivas "Juraitė", 1921 m. spalio 14 d. išmestas ant kranto Estijoje, dabar jau nutrauktas atgal juron ir atgabentas Talinan. Skyles bus greitai laiku užtaisytos ir "Juraitė" vėl ims plaukioti. Laivas "Kastytis" esąs sveikas ir plaukioja tarp Klaipėdos ir Skandinavijos.

BAISUS ATSTITIKIMAS.

Papilyje, vidudienį lapkričio 27 d., rasta vieno ukininko namuose užmuštas tėvas, šalia jo kirvis, o sūnų paskorusi daržinėje. Žudynių priežastis nežinoma, bet spėjama, kad tai girtybės kaltė.

PLUNGĖ, Telšių aps. Jan senai miestas yra apšviečiama elektros šviesa, kurią gamina vietinis malūnas. Bet tos šviesos miestui neužteka ir šviesa ne visai gera.

Gruodžio 12 d. pirmą kartą mieste sužibo elektros šviesa, atvesta iš Stonaičių. (7kl. nuo Plungės), kur bendrovė "Kultura" pastatė malūną. Nors dar šviesa nedaug kur įvesta, bet greit bus ir miesto gatvės apšviečiamos.

Plačiai girdis žmonėse lin-kėjimų darbščiajam bendrovės vedėjui. Plungiškiai tikisi susilauksią iš minėtos bendrovės dar daugiau miestui reikalingų įrengimų.

KLAIPĖDA. Žiniomis iš Klaipėdos, vietos streikuojančiųjų darbininkų atstovai pareiškė prielankumo sukleliams, pabrėždami, kad tik Klaipėdos krašto prisiglaudimas prie Didžiosios Lietuvos galis išgelbėti kraštą.

PAGEGIAI. Gautomis žiniomis, visoje pietinėje Klaipėdos krašto dalyje, Pagegiuose, Lanksargėje ir kitur vietų valdžios įstaigų tarnautojai, policininkai ir kiti, su entuziazmu sutikę naująją vyriausybę ir jai pasižadėję eiti ištikimai savo pareigas ir padėti visus jos įsakymus. Klaipėdoje streikuojančiųjų darbininkų atstovai kreipėsi į Lietuvos atstovą, prašydami jiems pagalbėti jų sunkioje padėtyje ir priimti jų pareiškimus, kad jie sutinka glaudintis prie Lietuvos.

CHICAGOJE.

GAISRE ŽUVO TURTINGA MOTERISKE.

Dviejų aukštų namuose, 3003 Ellis ave., kilo gaisras. Gaisras mažus nuostolius padarė. Bet pirmajame aukšte atrasta apsilūsi ir negyva 84 metų našlė, Mrs. Eliza Jordan Wilson.

Jinai buvo turtinga. Bet gyvenę atsiėmęsi nuo žmonių, kuomet pirm 20 metų mūrė jos vyras, Chicagoje žinomas advokatas.

MRS. BRASLAWSKY PALIUOSUOTA.

Mrs. Braslawsky, kuri megino pasidaryti galą nugirdus, kad jos vyras buvęs bankininkas suimtas mieste New Orleans, yra namie.

Ją su pažeistu kaklu policija paliausavo iš psichopatų ligoninės.

Braslawsky parvežamas Chicago. Jis buvo uždarytos International State bankos prezidentas.

Apsiginklavęs revolveriu vienas juodukas apiplėšė vaistinė, 658 E. 43 St. Paėmė 200 dolerių.

CHICAGOJE. — Šiandie nepastovus oras; gali but sniego; temperatūra kyla.

PINIGŲ KURSAS.

Lietuvos 10 litų \$1.00
Francijos 100 fr. 6.42
Vokietijos 100 mark. 0.023
Italijos 100 liru 4.44
Anglijos 1 svar. sterl. 4.63
Lenkijos 100 mark. 0.095

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Maždaug 14 metų nuolatiniame PUBLIKACIJOS KAINA:

Metams.....\$3.00
Pusmetimui.....\$1.50

Prenumeratos mokai tikslūs. Laikantiesiems nuo užsienio dienų, kurie nori gauti laikraštį, reikia prisiųsti adresą adresu. Pinigai geriausiai išsiųsti per banką ar ekspresu "Money Order" arba įdėdami pinigų į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBL. CO.
634 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Roosevelt 7791

ŠAULIŲ ATSIŠAUKIMAS.

Esame gavę iš Lietuvos Šaulių atsišaukimą, kuris tapo Lietuvoje pasiųstas visiems Šauliams Klaipėdos reikalui.

Pradžioje apsakomas Klaipėdos sukleidę, pagelbos šauksmas į Šaulius. Klaipėdiškiai tarp kitoko, skųsdami ant svetimų savo krašto valdytojų už Lietuvos persekiojimus ir betvarką sako taip:

"... truko mūsų kantrybė. Mes griežtėmės ginklo, ryždamiesi sau liuosybę iškovoti arba mirti.

Broliai! Jus žinote, kad mūsų mažai yra, kad mes esame nepasiruošę ir neprityrę kovotojai, delto mes šiandien šauksmą mūsų pagelbos. Mes tikimės, kad vardan mūsų motinos Lietuvos labo jus ateisite, sustiprinsite silpnas mūsų eiles ir padėsite mums iš nepakenčiamos vergovės išsivaduoti".

Šaulių Centro Valdyba atpasakojusi tą Klaipėdiškių šauksmą toliau taip sako visiems savo buriams:

Šauliai! Pirmiausiai mūsų pagelbos šauksdamiesi, Broliai Klaipėdiškiai mums suteikė nepaprastą garbę. Jie neapsiylė tikėdami, kad vardan bendros motinos Lietuvos labo jų šauksmas ras mūsų širdyse gyviausio atbalsio. Ir tikrai.

Gavome žinią, kad visose tose vietose, kurias mūsų Broliai balsas pasiekė, šaulių tarpe kilo didelis judėjimas, ir skubus ruošinėjimas teikti prašomąją pagalbą.

Bet toji pagalba bus sekminga tik tada, jei ji eis or-

garizuotu keliu.

Todel Centro Valdyba kviečia Šaulius ir apskritai jaunąmenę skubiausiai burtis į Laisvųjų Burių ir pranešti apie tai per Skyrių Vadus Centrai.

Šauliai! Šiuo metu mūsų Tautai momentu nesivaduokit vien upu ir jausmais; saugokitės neapgalvotų ir netvarkingų žingsnių; susiorganizavę ramiai laukite parėdymų.

Zinokite, kad Sąjungos Vadovybė budriai seka ir seks taip svarbius Lietuvai įvykius Klaipėdos krašte. Reikalingu momentu ji pašalins visas kliūtis ir neleis Broliams Klaipėdiškiams Jūsų pagelbos laukti, kada toji pagalba bus jiems tikrai reikalinga.

Lietuvos Šaulių Sąjungos Centro Valdybos Pirmininkas

V. Krėvė—Mickevičius
Prezidiumo Nariai:

A. Bružas
A. Graurogkas
A. Marcinkevičius, sek.
Kaune, 1923 m. Sausio mėn. 11 dieną.

Iš to mes galime padaryti gana aiškių išvadų. Matyti, Klaipėdiškiai ištikro nelabai prisiruošę ir tik gyvo reikalo spiriumi sukilo.

Matyti, kad Lietuvoje sukleidę didelis upas ypač jaunųjų tarpe, kad eiti Klaipėdai į pagalbą.

Matyti, kad Centro Valdyba, kuri yra arti valdžios, neturi drąsos atvirai, gelbėti Klaipėdiškių, kol kas.

Taigi matyti, kad Klaipėdiškiai savo jėgomis pasitikėdami ir vargo bei Tėvynės meilės spiriumi sukilo prieš pranežius. Ir Lietuva, palaikydama Klaipėdiškius, matyt neturi iš svetur ne kokių padarų. O remia Klaipėdą delto, kad negalima neremti, kad vistiek tai gyvybės ir mirties klausimas Lietuvai.

Ar atlaikysime prieš tiek daug priešų? Atsakymas tėra vienas.

Jeigu vienybėje, jeigu griežtai, jeigu nesigailėdami stoisime, savo tiesos ir teisybės ginti, tai visuomet apgalėsime.

Sena, ištirta pasaka yra: kai Dievas neleis, tai kiaušė nesuės.

VISAI AIŠKIAI.

Kongreso atstovas Claude Kitchin buvo budų ir priemonių komiteto pirmininkas. Karo laiku, kuomet autorizuota Europos valstybėms paskolinti apie 12 milijonų dol. Taigi, jis geriausia žino už visus kitus, kaip ir kokiomis sąlygomis tie bitionai paskolinti.

Šiandie Amerikoje vedama propaganda tas skolas Europos valstybėms dovanoji. Kai kurie geradariai atsidėję tvirtina, kad be to dovanojimo Europa nekuomet negalėsianti atsigauti ekonominiu atžvilgiu. Gt dovanojus tas skolas, Europa veikia atsigauti. Buti daugiau "biznio" ir pačiai Amerikai. Europa padidinti pirklybę. Čionai būtų daugiau darbo.

Taigi, tas atstovas Kitchin skolų klausimu anadien tūm-pai prakalbėjo. Jis aiškiai pažymėjo, kad Šv. Valstybių gyventojai jokių būdu nesutiks tuos 12 milijonų pasimti, ant savo pečių, kaip naujų našta. Nes dovanoji tas skolas, tai reiškia jas pasimti ant savės ir pasunkinti sau gyvenimą.

Kas tai matė tokius dalykus?

Pagaliam jis pareiškė, kad karo laiku kongresas autorizavo vyriausybę skolinti tik su viena mintimi, kad tos skolos paskirtu laikui bus pilnai atmokėtos. Su ta mintimi kongreso atstovai ir balsavo už paskolą. Bet jei tuomet atstovų tarpe būtų buvęs bent kolia abejonė apie skolų gražinimą, nei vienas atstovas nebūt balsavęs už paskolas.

Visai aišku. Skolų dovanojimo propagandistai tad vėliau tegul nurimsta, nes jie nieko nepelnys.

Šiandie Europos valstybės už tas skolas nemoka Amerikai jokių nuosimčių. Tuos nuostolius turi vilkti patys Šv. Vals. piliečiai. Šiandie mes visi turime mokėti aukštesnius mokesčius, kad tuotarpu, pav, tokia Francija nieko iš to nedaro, auga militarizmo kunan.

"Draugo" nenueskit, bet suteikit kitam jo neturinčiam.

MUMS KĄ GI DARYTI?

(Žiūrėk "Draugo" N. 30.)

5 metų Nepriklausomybės šventę švęsti reikia būtina. Apie tai negali būti dviejų nuomonų. Juk mes dar gyvi ir mes lietuviai. Bet kaip ją švęsti?

Dėtis su bedieviais katalikams, kuomet mūsų nekvieta ir nenori, mes negalime. Duoti save išnaudoti, kad mūsų pinigai būtų apgaulingai panaudoti Lietuvos ardyimui mes negalime leisti. Duoti savo balsus panaudoti, kad mūsų vardu jie savo nesąmones skelbtų, neišdris nė vienas katalikas. Katalikų jėgomis stiprinti bedievių eiles būtų išdavimas mūsų šventųjų idealų ir ištikinimų. Kas katalikas, tam ir aiškinti to nereikia.

Bet ir Lietuvos pačios lašas reikalauja, kad mes tą šventę švęstume ne taip, kaip bedieviškosios srovės yra nutarusios.

Jie nutarė sušaukti savo žmones iš visos Chicago į vieną salę. Klaipėdos krašto mintingas, nors iš visų jėgų garšintas, tesutrukė 1100. Tokių susirinkimų buvo šimetai jau ne vienas. Žiemos laike negalima norėti, kad žmonės skaitlingai susirinktų. Taigi šaulių, tebus galima surinkti daugiausia koki nepilną 1000. O lietuvių Chicagoje jų yra mažiau, 50,000.

Nepriklausomybės šventę tuotarpu reikėtų švęsti kuosvė kaitlingiausiai. Reikia pasiekti kuoplačiausių minių. Reikia visiems lietuviams duoti progos tą dieną praieitis šventus darbus paminti; dabarties reikalus apsvarstyti; i ateitį pažvelgti. Reikia, kad kuodidžiausias skaičius žmonių tą dieną atsikviptu grynai lietuviškos dvasios, Nepriklausomybės visai neapsimoka švęsti, jeigu ji plačios minios nepasiekia, jeigu ji tukstančiuose nesukelia Tėvynės meilės.

Norint tą dieną tukstančius mūsų lietuvių pasiekti, reikia pas juos nueiti. Reikia Nepriklausomybės šventę šimetai švęsti kolonijomis.

Taip nutarė Chicago pasikolos stočių ir organizacijų

atstovų susirinkimas. Taip nutarė ir Katalikų Federacijos Apskritys. Dabar visi kolonij darbuotojai i darbą!

Visos kolonijos švenčia Nepriklausomybės šventę viena diena ir viena valanda. Kadangi patogiausia mums tą brangią dieną paminėti šventadienį, tai ir švenime ją 18 vasario 2 val. po pietų.

Mes norėjome ją švęsti nesisikirstydami kartu ir su tuom mažu būreliu, kurie atskilo nuo mūsų. Bet jeigu jau jie atskilo nuo mūsų, tai pasilikę patys katalikai, mes ir švenime tą dieną katalikiškai. Bažnyčioje turi būti surengtos tą dieną iškilmingos pamaldos. Mes katalikai bažnyčiose susirinkime, kad padėkoti Visagaliai už stebuklingą Dievo Apveizdą suteiktą Lietuvai iki šiol. Mes bažnyčiose pasimelsime, kad Lietuva, mūsų Tėvynę, Dievas ir toliau neapleisų. 18 vas. per sumą visos draugijos tesusirenka bažnyčiose visoje savo sėstatoje su vėliavomis ir savo ženkais. Tepasirupina iškilnių komitetai, kad bažnyčiose tą dieną būtų iš lauko ir viduje nepaprastai papuostos. Chorių giesmėmis, orkestrų muzika ir širdžių karštomis maldomis pagarbinsime tą dieną Aukščiausį ir pasimelsime už Tėvynę.

O po pamaldų visi 2 val. rinksimės i svetaines. Tos svetainės tegul bus taip pat nepaprastai išpuostos. Iškilnių programai tegul bus kuorupestingiausiai paruošta. Chorių dainos, orkestrų muzika, deklamacijos, gyvi paveikslai, dar gyvensios kalbos tepadabina dieną. Svetainės kaip viduje, taip ir iš lauko tebus papuostos vėliavomis ir vainikais. Federacijos Skyriai, sutraukę i pagalbą katalikiškų draugijų atstovus, tepasirupina, kad tą dieną tikrai būtų nepaprastai surengta.

Nepaprastumo reikia delto, kad tai 5 metai jau suėjo; delto, kad gyvename didžiausiu įvykių įžangoje; delto, kad visus reikia sutraukti tą dieną i svetaines ir neleisti nė vieno kataliko nueiti i neteisinių susirinkimų.

Jūs patys, gerbiamieji lietuvių katalikai, pastatė Feder-

racijos Apskritį stovėti mūsų visuomenės reikalų sargyboje. Jūsų pačių mes įgalioji dabar ir kviečiame: darbuotojus tai dienai nepadigailėti darbo, o visą mūsų visuomenę laikyties Tėvynės dienoje, kaip ir visuomet, stiprioje, nesuskaldomoj vienybėje.

Katalikų Federacijos Chicago Apskričio vardu

Kun. B. Bumša, pirm.
J. Klimas, rast.

KĄ KITI RAŠO.

IDOMI KOVA.

Turįs daug įtakos šalies politikoje Chicago dienraštis Tribune išjudino Chicago ir kitų vietų prohibicionistus. Kilo didelis triukšmas.

Tas dienraštis klausia ar tik nereiktų panaikinti prohibicijos amendmento, nes šalies konstitucijoje padėti 14-asai ir 15-asai amendmentai visai nepildomi. Ir kokiems galams vyriausybė brangiai apmoka 18-tąjį priedą?

14-asai ir 15-asai amendmentai tai paliečia politines piliečių teises. Gi 18-asai asmeninę piliečių laisvę.

Prieš Tribune prohibicionistai sukėlė protestus. To negana. Protestantų pryerių unija susirinkime padarė rezoliuciją, kurioje tarp kitko pažymima:

"Aptarimas "Tribune" e-ditorialio straipsnis turįs atkreipti domesio prezidento, kongreso ir Teisingumo departamento ir mes reikalaujame pavartoti priemonių, kad atpratinus laikraščius nuo tokių išdavigių ir įstatymams priešingų skelbimų".

Dienraštis "Tribune" tą priy-čerių keliamą jam kovą priima ir stipriai stovi už savo editorialą. Pažymi, kad jei 18-asis amendmentas vyknamas, tai turi but vyknamas ir kiti visi konstitucijos amendmentai. Jei skiriamos lėšos vieno amendmento vykinimui, tai turi but skiriamos tokios pat lėšos ir kitų amendmentų vykinimui.

Tribune sako, kad šalies glaudoms stinga muzikali in-

bet ne jos dalys ir kokios patinka žmonių grupims.

14-asis amendmentas kongreso priimtas 1866 metais. Jis paliečia juododžių piliečių balsavimo teises. Kai kuriose pietinėse valstybėse tas amendmentas nepildomas. Tose valstybėse juodožiams, nelaidžiam balsuoti. Tenai jie neturi politinių teisių. Tai senai žino kongresas. Tačiau tos amendmento vykinimui nieko nedaroma. Jis panaikintas, nors konstitucijoje figuruoja.

15-asis amendmentas yra kaip ir priedas 14-to. Pasakyta, kad jei kurios valstybės mėgintų varžyti juododžių piliečių teises, jos negali proporcionaliai gyventojų skaičiumi sinšti savo atstovų kongresan.

Visą laiką abudu amendmentu nepildomu pietinėse valstybėse. Tačiau tos valstybės nuolat siunčia kongresan atstovus ir nuo jų žmonių, kuriems ten suvaržytos balsavimo teises. Taigi dangybė tų valstybių atstovų neturi teisę įgaliojimų, aiškiai neprišilaiko šalies konstitucijos.

Idomi kova. Jeigu "Tribune" nelaimės už 18-tą amendmentą, jis atkreips Vyriausybės domes i 14-tą ir 15, kurių su skriauda juododžiams nepaisyta ligi šiol.

"STEBUKLINGAS VAIKAS".

Prelatas Januševičius rašo iš Kauno, jog neseniai iš Odesos (Bolševikijos) atgabenta Lietuvos visa lietuvių našlaičių prieglauda, kurios didžiumą teko priglausti "Vaikelo Jėzaus". Dr-jai, Tarpe tųjų našlaičių vaikų esąs vienas fenomenas, pačių mokytojų praminas "stebuklingas vaikas". Tas vaikutis turi vos 10 metų, muzikos nesimokinęs, o gana jam esą užgirsti kokią melodiją dainoje ar ant piano — tuoj pasigauna ir už minutas — kitos patys galis pulkiausiai pagroti — padainuoti. Kadangi vaikutis permažas amatų mokyklai, tai prel. Januševičius norėjęs jį išsiųsti prieglaudą Slabodon, bet instruktoriams prašant palikęs Kaune. Ir daugiau esą vaikų, gabių muzikoje, tik prieglaudoms stinga muzikali instrumentų.

VILNIJOS LIETUVIŲ GOLGOTA.

(Tęsa)

Švenčionys — antras Vilnijos centras.

Kitu draugijinio gyvenimo Vilnijos centru — tai Švenčionys. Čia oficialiai gyvuoja, kokioj dar laimingoj valandoj įsikūrusi "Ryto" draugija nuo Vilniškio "Ryto" atskirai veikianti. Švenčionyse dar veikia kooperatyvinis jaunimo karygnas knygomis ir rašiniams dalykamis pardavinėti; be to dar lietuvių prieglauda, nemažai irgi nuo lenkų nukentėjusi ir kenčia. Ji turėjo natsargumo nuo lenkų paimti mažą piniginę pašalpą, tad dabar lenkai pradeda ją savintis ir šeiminkauti ten. Šią vasarą turėjo net sumanyti prieglaudą išardyti ir vaikus išsikirstyti po lenkų prieglaudą, kad greičiau juos sulenkinti. Švenčionių "Rytas" pasistengė tam sumanymui pastoti kelią, bet ar ilgam? nežinia; priklausio nuo to, ar išsigalės "Rytas" jį savo lėšomis užlaikyti.

Oficialiai gyvuojančių lietuvių mokyklų statistika iš 1921-22 mokslo metų taip maždaug atrodo: Vilnijos lietuvių gimnazijoj 500 mokinių. Mokytojų Seminarijoj 100 mokinių. Mokinių statistikos

iš kitų Vilniaus mokyklų neturiu. Šimet Vilniaus liet. mokyklos taip perpildytos, kad jau stoka vietų, o vis dar daugelis jaunimo norėtų stoti. Reikia priminti, kad lenkai pirmiausia uždarė lietuvių mergaičių gimnaziją ir vyrų gimnaziją kuri buvo skiriama mokiniams, lankusiems rusų mokyklas, delto ir pamokos laikinai buvo d'istomos rusų kalba.

Dabartinis gimnazijos butas yra permažas net pačiai gimnazijai, o be jos dar ji turi patalpinti miesto mokyklą ir mokytojų seminariją. Tat galima nusimanyti, kaip sunkiose apylostovose tenka mokytojams ir mokiniams dirbti; gimnazijos bute darbas eina nuo 8 val. ryto iki 10 v. vakaro; nes kaikiuros klasės turi pamokas po piet.

Daugiausiai oficialiai gyvuojančių mokyklų yra Švenčionių apskr. 1921-22 m. buvo 62 mokykl. su 66 mokytojais (29 vyrai ir 37 moterys) ir 2844 mokiniams. Švenčionyse gyvuoja — kaip minėjau — lietuvių gimnazija, kuri pereinais mokslo metais turėjo 130 mokinių; galėjo jį turėti mokinių virš 300, bet mokslo trukdymas iš lenkų valdžios pusės daugelį mokinių privertė keltis Vilniaus gimnazijon arba net Utenon. Vasaros metu Švenčionyse — kaip ir Vilnijoje — esti trijų mėnesių mo-

kytojų kursai, skiriami naujiems mokytojams paruošti; duoda taip progos silpniesiems mokytojams daugiau prasilavin-ti.

Kitose apskrityse, kaip Vilniaus, Ašmenos net Braslavo. lenkų valdžia iš principo nebeleidžia lietuviams savo mokyklų steigti ir jeigu kur kokios kelios ofi-cijaliai gyvuoja, tai jau kokių stebuklin-gų budu. Lydos apskr. jau nuo kelių metų nei vienos oficialiai veikiančios lietuvių mokyklos.

Bendros išvados.

Mano nuomonė visoj Vilnijoje oficialiai veikiančių 1921-22 m. liet. mokyklų (pradedamųjų) reikia priskaičiuoti iki 86-96 su 3500 — 3800 mokinių; be to, dvi gimnazijos su 630 mokinių, 4 klesų mokykla, mokytojų seminarija, neskaitytą jau įvairių kursų. Bet šitos skaitlinės nedo-da pilno mokyklų skaičiaus Vilnijoje; juk žinome, kad keturiose apskrityse lietuviams beveik visai neleidžiama steigti mokyklų, net ir Švenčionių apskr. tas steigimas labai yra varžomas, o senos mokyklos uždaromos, taigi esant tokioms aplinkybėms žmonės yra priversti kurti slap-tasias mokyklas ir slaptus lavinimosi kursus. Čia statistikos sunku paduoti, bet

atsižvelgus i viršpadoją skaičių jei penkioms (Vilniaus, Lydos, Ašmenos, Braslavo, Švenčionių), apskritai duosime 50 slap-tų mokyklų su 1000 — 1800 mokiniams, tai, mano manymu, toks skaičius bus dar ir permažas. Apie 146 prad. mokyklos (su slaptomis) su 5000 mokinių rodo lietuvių gaivalo Vilnijoje skaitlingumą ir stiprumą, ir taip pat lietuvių veikęj, neatsižiuirint i taip didelių persekiojimus ir nepakenčia-mas mokyklos sąlygas, darbuojamasi ir pa-sišventimą. O dar gi gimnazijų, viduri-niosios Mokyklos, Mokytojų Seminarijos mokinių skaičiai!

Šiais 1922-23 mokslo metais, reikia tikėtis, mokyklų, ypač slaptųjų, skaičius padides, nors lenkai deda didžiausias pas-tangas netik lietuvių mokyklų plėtojimasi sustabdyti, bet ir esamasias mokyklas iš-ardyti. Kad lietuvių mokyklų steigimui užbėgus už akių, lenkai pastaroju metu pradeda steigti tuose kaimuose lenkiškas mokyklas.

Neseniai gautomis mano žiniomis Švenčionių apskr. lietuvių mokyklų 1922-23 m. yra jau 75.

Vilnijos spanda.

Dar reikia vieną didvyriško lietuvių darbuojamasi sritį paminėti, tai spaudą. A-pie spandos vargus ir persekiojimus be-

abejo Vilniečiai pasistengs kada nors pla-tų veiklą pagaminti, kuris busimoms mūsų kartoms bus paveikslu, koki Gol-gotos kelią turėjo atlikti lietuvių spanda po lenkų okupaciją. Jei didelė lietuvių spandos reikėmė yra Lietuvoj ar kur kitur, tai Vilnijoje — gyvavimo sąlyga. Supažin-dinti kaimą su dienos klausimais, su lietuvių kultūros ir nepriklausomybės obal-siais, burti tautiečius kruvon, sėti susi-pratimo sėklą, aiškinti apie pavojus, ku-riuos ruošia priešas, — tai svarbiausioji Vilnijos lietuvių spandos uždaviniai.

Nemažiau svarbu aiškinti žmonėms tikrą Vilniaus ir visos Lietuvos padėtį, duoti tikrųjų informacijų, visus plepalus, smelstus, propagandą ir visa tai, kas iš lenkų pusės prieina, kad žmonėms galvas apskus, suagitatavus, savo pusėn patrau-kus, visa tai tikrai teisingai nušviesti, api-budinti, gyventojus persergeti.

Tik įsivaduokime, kaip plačiai lenkai per savo spaudą, agitacijos draugijas ir visą agitatorių štabą veda propagandą, kokių nebačių dalykų prikalba apie tarp-tautinę ir vidutinę Lietuvos padėtį, apie Lietuvos valdžią ir veikėjus, apie Vilnijos padėtį, veikėjus ir tp., kad supratus, kaip yra reikalinga priešveikimo jėga.

(Bus. daugiau)

Liet.
Amerik.
D.
Dr.
LIE.
5713 S.
A.
Valand.
Seredon.
DR.
Parket.
3341 —
Naujam.
Prima.
Tel. Bo.
Residen.
Dr. I.
3107
CH.
Tel.
Valandos.
po pietų.
ofisui at.
Tel. Bo.
DR. J.
Liet.
3303 S.
222222
DR.
1900
Ofiso va.
5.
Rez. val.
41.
Te.
222222
Tel. Cans.
DR. P.
Liet.
1821
Valandos.
po pietų.
LIETUV.
V. W.
A D
29 Sou.
Telef.
Vakarai.
Telef.
A. I.
A D
Abstraktai.
ant re.
OFI.
K.
Chambre.
133 W.
Telef.
3239
(Ea.
Telef.
Tel. Rand.
A. A.
OF.
ASS.
19 Sou.
Valandos.
Namu.
J. I.
LIET.
Dien.: R.
Street.
Vakarai.
Roseland.
Zmogus.
knygoje.
nuomonės.
apie žmo.
stovi.
Tą kny.
svarstęs.
pilnai su.
kilme. Ta.
išdėstyta.
Knyga.
Ją paraš.
žys.
K.
Draugas.
OH.

Lietuviai Doktorai

Amerikos Lietuvių Doktorų
Draugijos nariai.

Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIŲ DENTISTAS
5713 SO. ASHLAND AVENUE
ARTY 47-105 Garbis
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Seredomis nuo 4 iki 9 vakare.

DR. P. ŽILVITIS
Parkėję savo ofisą po num.
3341 — 48 So. Halsted Street
Naujame Juicuse Rest. 2 lub.
Prilima Ligonius nuo 9-12 A. M.
6-8 P. M.
Tel. Boulevard 7173
Residencijos Tel. Fairfax 5574

Dr. M. Stupnicki
3107 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5532
Valandos: 8 iki 11 1/2 ryt.
po pietų 5 iki 8 vak. Nedėlionis
ofisas uždarytas.

DR. A. J. KARALIUS
Lietuvis Gydytojas
3303 South Morgan Street
Chicago, Ill.

DR. A. L. YUSKA
1900 So. Halsted Str.
Tel. Canal 2118
Ofiso val.: 10 ryto iki 12 po piet.
5 iki 7 vakaro.
Rez. val.: 2 iki 4 po pietų.
4193 Archer Ave.
Tel. Lafayette 0093

DR. P. Z. ZALATORIS
Lietuvis Gydytojas ir
Chirurgas
1821 South Halsted Street
Valandos: 10 iki 12 ryt. 1 iki
po pietų: 6 iki 9 vakare

LIETUVIAI ADVOKATAI

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Ofisas Didmestyje:
29 South La Salle Street
Kambaris 530
Telefonas: Central 6390
Vakaraš 3223 S. Halsted St
Telefonas: Yards 4661

A. E. STASULANI
ADVOKATAS
Abstraktai examinojami, pinigai
ant real estate skoliname.
OFISAS DIDMESTYJE
KAMBARIS 1104
Chamber of Commerce Bldg.
133 W. Washington Street
Telef. Franklin 1176-4946
VAKARAIS
3236 So. Halsted Street.
(Eagle Music Co.)
Telef. Boulevard 6737

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidumiestyje
ASSOCIATION BLDG.
19 South La Salle Street
Room 1303
Valandos 9 ryto iki 5 po pietų
Namy Tel. Hyde Park 3395

J. P. WAITCHES
Lawyer
LIETUVIŲ ADVOKATAS
Dien.: R. 511-127 N. Dearborn
Street
Vakaraš: 10736 S. Wabash Ave.
Roseland Tel. Pullman 6377

Zmogus ir Gyvnylys. Šioje
knygoje paaiškinama įvairios
nuomonės, įvairių mokslininkų
apie žmogaus kilmę ir žmonių
stovį.

Tą knygą perskaitęs ir ap-
svarstęs atskirom dalelėm gali
pilti suprasti apie žmogaus
kilmę. Taipgi toje knygoje yra
išdėstytos Darvinizmo klaidos
Knyga turi apie 70 puslapių
Ją parašė kun. prof. Pr. Bu-
čys.

Kaina tik 30c.
Draugas, 2334 S. Oakley Ave.
CHICAGO, ILL.

LIETUVIAI AMERIKOJE

VIESAS SUS-MAS. — AU-
KOS KLAIPĖDIE-
CIAMS.

Newark, N. J. — Sausio 28
d. Šv. Jurgio Dr-jos svet. įvy-
kė viešas susirinkimas Klai-
pėdos krašto reikalui.

Sus-me buvo išnešta rezol-
ucija kurį pasiūsta į atatin-
kamas žymias vietas, ir paga-
mintu kuvo broliški linkėjimai
ir sveikiniai kurie buvo ka-
blegramu pasiūsti Klaipėdos
krašto lietuviams.

Sus-me, iš priežasties blogo
oro žmonių dalyvavo nedaug,
bet visi atsilankiusieji buvo
tikri Lietuvos rėmėjai. Kilus
aukų rinkimo klausimui, žmo-
nės net patys, nelaukdami nei
apsvarstymo, pradėjo nuo
šėdinių keltis ir penkines,
dolerines prie stalo nešti.

Aukojo: \$5: P. Vileikis, V.
Antulis; \$2: J. Leimonas, M.
Truška, J. Jokubaitis, J. Lau-
danskis, S. Burokas,

Sekantį aukų po \$1: V. Ai-
monas, P. Butkus, V. Boreika,
J. Budelis, T. Bludžienė, A.
Cibaitis, J. Daunoras, Ig. Dau-
kšys, J. Daukšys, M. Dvarec-
kas, M. Demskis, V. Gečis, U.
Gapšienė, V. Gustas, J. Juk-
nius, J. Jucius, M. Karvažins-
kas, K. Krumėnas, J. Kupčins-
kas, P. Lukšis, A. Laugžemis,
J. Linka, P. Mockus, P. Matu-
lis, A. Matulis, M. Mareinke-
vičius, E. Marozas, J. Pasec-
kis, K. Pianskaitis, M. Razen-
ta, Abd. Radzevičius, P. Ra-
dzevičienė, A. Spičius, J. Sin-
kevičius, J. Šikšnius, B. Staniū-
lis, V. Siniauskas, J. Sereika,
K. Tamošauskas, K. Vaškas,
B. Vaškevičienė, M. Virpša, J.
Vasiliauskas, A. Žalankauskas.

Viso aukų surinkta \$65.70.
Jos antrą dieną po sus-mo tie-
siai pasiūstos Klaipėdos lietu-
viams. Tolesniam aukų rinki-
mui tapo įgaliojanti komisija eiti
per namus. Komisija susideda
iš 10 sekantų asmenų: P. Vi-
leikio, Z. Marozo, P. Mockaus,
J. Budelio, J. Šikšniaus, S.
Buroko, V. Gusto, L. Cibaičio,
P. Butkaus, J. Sereikos.

Taipgi viršminėtame sus-
me buvo plačiai aptarta kas-
link 5 m. Lietuvos nepr. sukak-
tųjų pamnėjimo t. y. 16 d.
vasario. Prisirengimui, ir su-

DR. CHARLES SEGAL
Perkėję savo ofisą po numeriu
4729 SO. ASHLAND AVENUE
SPECIALISTAS
Džiovų, Moterų ir Vyrų Ligų
Val.: ryto nuo 10 — 12: nuo 2-5
po pietų: nuo 7-8:30 vakare.
Nedėlionis: 10 iki 1.
Telefonas Drexel 2880

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Yards 994
OFISO VALA:
6-10 v. ryto, 1-4 ir 7-9 v. v.
Nedėlionis: nuo 10 v. ryto iki
1 val. po pietų.

PRANEŠIMAS.
Oris Dr. G. M. Glaser po-
reina į rankas Dr. Chas. Segal.
Šeito ir partnerio. Visi senieji
pajistami ir draugai apaišys
aprašyme ir girdys, kaip ir
nuo paties Dr. G. M. Glaser.
3149 So. Morgan Street
Ofiso Valandos: Nuo 10 ryto
iki 1 po pietų, nuo 5 iki 7 vak.
Ned. nuo 10 iki 1 po pietų.
Telefonas Yards 697

rengimui programos, yra įga-
liota komisija ir visas darbas
jai pavestas.

**MOKSLEIVIAMS AUKOS. —
AČIU.**

Sioux City, Iowa. — Sulyg-
Kat. Federacijos pereinio sei-
mo nutarimo, pereinio du me-
nesiai buvo skirti visoms A-
merikos lietuvių kolonijoms
kelti vaji sušelpimui netur-
tingų moksleivių, einančių au-
gštesnius mokslus, kaip Ame-
rikoje taip ir kitose šalyse.
Taip ir mes, giedrininkai, ne-
atsilikdami nuo kitų koloni-
jų, šiame svarbiame ir pra-
kilniame reikale, surengėme
vakarą su prkalbomis 21 d.
sausio. Pavyko kuo puikiausia
ir davė gražius rezultatus. Pa-
vykimas ir visos pasekmės,
priklauso tai vietos lietu-
viams, kurie gerai suprato ir
didžiai apkalavo mokslo ver-
tę ir skaitlingai atsilankydami,
savo centais parėmė ne-
turtingus moksleivius. Tuomi-
jie parodė, kad atjaunė ir su-
pranta neturtingų moksleivių
varginę padėją.

Taigi, lietuvių moksleivijos
varlu, tarsi širdingą ačiū vi-
siems mūsų prieteliams ir ge-
radariams, kurie aukojote lai-
ką mano prkalbos, savo sun-
dijai uždirbtus centus sušel-
pimui neturtingų moksleivių,
kad išgirdote moksleivijos bal-
są ir neatsakėte mano prašy-
mo. Už tai Tamistoms netik
lietuvių neturtingoji mokslei-
vija bus dėkinga, bet ir pati
tėvynė Lietuva. Tamistos rem-
dami neturtingus moksleivius
tuo pačiu sykiu paremiate ir
tėvynę, nes tokiu būdu jai su-
teiksite daugiaus mokslo vyrų
ir tautos vadų, kurių mūsų tē-
vynė labai reikalauja, delto
kad mažai jų turi.

Stai mūsų geradariai ir
prieteliai, kurie išties savo
germą pagelbos ranką ir au-
kojo sulyg savo išgalės. Pir-
mausia tarsi širdingą ačiū
adv. A. Tamošaičiui, kuris pri-
sidėjo prie išpildymo dalies
programos, t. y. pasakė gra-
žią prkalbą ir dar \$5 peau-
kojo. Adv. A. Tamošaitis yra
tikras tėvynininkas ir kar-
tas patriotas, augstos ir kil-
nios dvasios jaunikaitis, kuris
remia, sulyg savo išgalės, kiek-
vieną praklinų darbą. Nors j's
dar neseniai užbaigė mokslus,
bet jau savo profesijoje turi
gero pasisekimo. Taigi vietos
lietuviams visiems patartina
su visokiais reikalais kreiptis
pas jį ir remti savąjį negu ko-
kį žydelį, delto kad jis visa-
da remia savuosius. Sekantį
aukojo po \$3: Ad. Juknis, J.
Grazis; J. Kaušpedas \$2. Ad.
Petronis, \$1.50;

Po \$1: S. Simonavičius, J.
Petronis, Zaf. Petrasienė, V.
Adriunas, Vl. Turčinavičius,
K. Baranaukas, kun. J. Čes-
na, S. Meistas, J. Vigelis, A.
Mikėnas;

Po 50c.: L. Gritienė, P. Pa-
pievienė, K. Lunienė, M. Nar-
gelas, M. Saltanienė, J. Baga-
čiunas, S. Stasiškis, V. Mei-
liunienė, A. Žibaitė, A. Kati-
nas, P. Palekas, J. Gagelis.
Stambiomis aukomis surin-

rome \$29.50, smulkiais \$7.40;
nuo vakaro pelno liko \$28.60,
iš viso sykiu pasidarė \$60.50.
Pinigus pasiūniję \$20 į Tau-
tos Fondą o \$40.50 Giedrinin-
kų centrai.

Taipgi tarsi ačiū vietiniam
klebonui gerb. kun. J. Čes-
nai už užuojautą ir prkalbas.
Jis karštai ir jausmingai
dviem atvejais kalbėjo. Dar
kartą viršpaminėtiems tarsi
širdingą ačiū. Jeigu kieno iš
aukavusių būtų praleista pa-
vardė, prašyčiau Tamistų man
pranešti.

Moksleivis J. Zabulionis.

PAR. SUS-MAS. — DAUG
NUVEIKTA.

Cicero, Ill. — Sausio 28 d.
1 val. p. p. įvyko Šv. Antano
parap. metinis sus-mas kun.
kleb. H. J. Vaitūnas išdavė
parap. finansinę atskaitą. 1922
m. įeigų buvo \$25,405.45, iš-
eigų \$24,742.51. Žymensėse
pramogos parap. gryno pel-
no pereinatis metais padarė:
pikniku, \$2,336.50; bazaru, \$4-
031.36; K. Federacijos skyr.
pikniku \$300; parap. vakarie-
ne, \$326. Tai grynas uždar-
bis, visas išlaidas apmokėjus.

Skolos pernai atmokėta \$5-
950. Dabar par. skolos turi
tik \$43,378. Visa par. skola
yra pas privatinius asmenis.
1919 m. skolos par. turėjo \$60-
000 su viršum, taigi per tre-
jus metus jos žymiai sumažin-
ta. Prie to turime įsitaisę na-
mus seserims, kleboniją patai-
syta, mokyklos kambariai ir
svetainė naujai išmaliavota ir
kitokių pagerinimų įvesta. Pa-
rapijos nuosavybė apdrausta
ant \$70,000, jos vertė yra \$175,
000.

Tai vis vaisiai visų parap-
jonų ir gerb. klebono darb-
tumo, gražaus sutarimo. Viso-
se pramogose, ar tai bazaras,
ar piknikas, visas darbas, ju-
dejinimas daugiausia sukasi a-
pie kun. kleboną. Jo darbštu-
mas, duosnumas ir išmintis la-
bai žymiai prisidėjo prie šios
parapijos, kolonijos iki tokio
aukšto laipsnio. Visiems jau
žinomi ciceriečių nuveikti dar-
bai tautos ir Bažnyčios reika-
luose.

Šiame sus-me apsvarsėjus
kitus reikalus priėjo prie tre-
čiojo aukšto statymo. Pasipy-
lė balsų, vieni, kad trečią auk-
štą statyti, kiti, kad naują
bažnyčią ant kito kampo. Tre-
čią aukštą pastatius būtų er-
dvi bažnyčia, didelis svetainė
ir daugiau kambarių moky-
klai. Trečiam aukštui statyti
yra parapijonų nusitarta mo-
kėti po \$25. Pinigų tam jau
sudėta \$3,011.50. Tai klebonas
patarė, jeigu parapijonai nu-
sitartų mokėti po \$100 ir iki
pavasario sumokėti \$100,000.
Tai pavasary statytume naują
bažnyčią. Bet, kaip atrodo, tai
greičiausia trečią aukštą sta-
tys ant mokyklos.

Klebonas pranešė kad Chi-
cagos Arkivyskupo yra pas-
kirta \$3,000 surinkti iki Vely-
kų be jokio išsiteisinimo, ant
seminarijos ir universiteto, A-
rea, Ill. kur dabar mokinaisi
du klierikų iš vietinės para-
pijos. Ten mokims ir kitoms
profesijoms. Tą mokesį išsir-

ščius parapijonams išėma tik
po \$6 vienam. Jau telpat, su-
sne gausiai pasipylė aukos
tai mokyklai, kad jau galima
manyti jog lengvai suaukos-
ime \$3,000 dolerių iki Velykų.

Iš par. komiteto narių at-
sisakė tik trys. Į jų vietą iš-
rinkta B. Posanka, Zaramba
ir kitas kurio pavardės neat-
menu.

Paskui buvo išreikšta ačiū
nuo klebono parapijai, nuo pa-
rapijos klebonui; taipat po
tris kartus valio! vieni kitiems
sušuko.

Po sus-mo visi nuėjo į baž-
nyčią kur kun. kleb. suteikė
visiems palaiminimą su šv.
Sakramentu.

Taigi, ciceriečiai darbuoja-
si ir daug ir didelius darbus
nuveikia, delto kad supranta,
jog vienybėje yra galybė.
Vienas iš parapijonų.

PERSERGEJIMAS.

CICERO. — Gerb. Ciceros
vistomene, pasisaugokite viso-
kių negeistinių gaivalų, einan-
čių po Cicero ir rankiojančių
parašus savo nedoro šmugo-
lio reikalams. Patartina tokių
valkatų neįsileisti į stubą.

Ciceros pilietis.

Bestiprindamas "Draugą"
sustiprinsi save ir katalikų
visuomenę.

PASIRINK
HELMAR

RUKYTOJAI, kurie supranta
kas gera pasirenka HELMAR
Cigaretus, nes HELMAR patenki-
na ir labiausia nepatenkinamus vy-
rus.

Turkiškas tabakas yra švelniausias
ir labiausia tinka Cigaretams. Pirk
dams HELMAR Cigaretus gauni
gerumą. Pirkdams paprastus Ci-
garetus gauni tik skaičių.
HELMAR Cigaretai yra supakuoti
kietose skrynute, kas apsaugoja
juos nuo usilaužymo ir sumanky-
mo.

ATSIMINK SKRYNUTĘ IR VARDĄ

S. ANARGYROS
Dirbėjai augščiausios rūšies sviete
Turkiškų ir Egiptiškų Cigaretų.

HELMAR

BALTIJOS-AMERIKOS
LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI LIETUVA
KELIONE
PER HAMBURGĄ PILIĄ
ARBA LIEPĄ
VAŽIUOKIT VISI PARANKIŲ IR
TIESIŲ KELIŲ
Lietuviai važiuojant į Pilią aplenkia
Lenkų juostą (karidorių)
Visa Trečia Klasa Padalinta į Kambarius
Ant 2-jo, 4-jo, 6-jo ir 8-ųjų Lovo
S. S. ESTONIA Vasario 7
S. S. POLONIA Vasario 28
Trečios Klasos Kainos I:
HAMBURGA \$105.50 — PILIĄVA \$106.50
MEMEL ir LIEPĄJU \$107.00
Dėl laivakv., ir žinių kreipk. prie savo agen.

PINIGUS LIETUVON
Nusiūnčia
— per —
Tiesioginį Susisiekimą
Doleriais ir Litaais
Pigiausiai ir Greičiausiai.
Visuomet Siųskite per
**CENTRAL MANUFACTURING
DISTRICT BANK**
1112 W. 35-th St. Chicago.
Turtas virš \$7,000,000.00

Nature Cure Institute
DR. J. A. VELONIS
Osteopaths, Chiroprats
Naturopaths
Gyda įvairias ligas, o ypatingai
užsienėjusias, be vaistų ir
operacijų, — naujaisiais bu-
dais.
4324 Archer Av. Brighton Park
Theater Bldg., 2-ra lubos.
Valandos: nuo 3 iki 12 diena.
Nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėlioniais nuo 9 iki 12.
Tel. Lafayette 6698

Tel. Yards 0392
Dr. F. A. MANELIS
NAPRAPATH
Val. nuo 9 ryto iki 8 val. vak.
Ket. ir Ned. nuo 9 iki 1 val. po
pietų.
3247 Emerald Ave. Chicago.

Telef. Roosevelt 8135
Dr. A. Kaushillas, D. C.
2150 W. 21 Str. Kamp. Leavitt St.
VAL.: 1:00 iki 9 vak. Ned. 9 iki
12 ryte.
Patarimai dovanai

Telefonas Yards 1153
STANLEY P. MAZEIKA
GRABORIUS IR
Balsamutojas
Turų automobilių visokiems
reikalams. Kaina
priema.
3319 Auburn
Ave. Chicago.

S. M. SKUDAS
Lietuvis Graborius
ir Balsamutojas.
Patarnauju laidotuvių geriau-
siai ir už priemamas kainas. Par-
saudau automobilius pagrabams
vestuvėms, krikštynoms ir tt.
1911 CANALPORT AVE
Tel. Roosevelt 7532.

Telefonas Boulevard 4139
A. Masalskis
Graborius
Patarnauju lai-
dotuvėms ves-
tuvėms krik-
štyms ir kituo-
se reikaluose
Kainos priema-
mos
3307 Auburn Ave. Chicago

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORIUS
2814 W. 33-rd St. Chicago, Ill.
Patarnauju laidotuvių knop-
giausia. Reikale meldžiu atsilau-
kti, o mano darba busite užga-
nėdinti. Tel. Canal 1271-2190

J. WYANDS
Graborius ir Balsamutojas
K. SYREVICIA
Automobilų visiems reikalams
2055 W. 22-nd Str. 216 W. 21 Pl
Tel. Canal 6543 Tel. Canal 6199

Valentine Dressmaking College
2407 W. Madison Street
Telefonas Seelye 1643
Moko Siuvimo, Patterny kir-
pimo, Designing biziuri ir na-
mams. Vieles duodama dykal.
Diplomat, Mokslas lengvas at-
mokejimais. Klesos dienomis ir
vakarais. Reikalauskite knygeles.
Hiate ir Naminiui kurali Stryb-
liu Talsyme. Noriat informacijų
rašykite ar telefonukite.
SARA PATER, prin.

Tel. Lafayette 4233
PLUMBING
Kaipo lietuvys, lietuviams visa-
dos patarnauju kogerizacija.
M. YUSKA
2228 W. 35-th Street

SVIESKITES SKAITYDAMI
GERAS IR NAUDINGAS
KNYGAS.

